

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně



leden 2024

Vzpomínky na advent a Vánoce



Sbor dětí doprovodil vánoční mši 24. 12. foto: Vít Horník

Letošní advent byl nejkratší možný a okénka adventních kalendářů jsme otevírali dřív, než jsme zapálili první svíčku na adventních věncích. Někteří možná i dřív než měli věnec vyrobený. I senioři se sešli u společné výroby adventních věnců až druhého prosince. Pokud tedy měli adventní kalendáře, mohli si u výroby povídat i o tom, co první okénka ukrývala...

Během první neděle adventní nám děti při mši v devět zazpívaly píseň „Advent, dnes je první advent“ a odpoledne se při vystoupení farních sborů rozzářil (nejspíše naposled) strom před farou (v příštím roce už by měl být osvětlen jiný strom, protože ten, na kterém jsou světýlka nyní, usychá).

Před druhou nedělí adventní proběhla v našem kostele duchovní obnova s otcem Tomášem Zámečnickem a během nedělní mše svaté nás v kostele navštívil sv. Mikuláš, který (nejen) děti vyzval zejména k tomu, aby se modlily a pamatovaly na ty, kteří se nemají tak dobře jako my.

Třetí, radostná, neděle adventní byla už poslední před Štědrým dnem.

Mnoho z nás o týden později využilo možnosti jít na mši už v sobotu večer a někoho jiného mohlo překvapit, že na čtvrtou neděli adventní nebyla mše v 7.00 hod.

Během adventu také byly každý den v 6.30 hod. rorátní mše, které začínají ve tmě průvodem s lucerničkami. Na čtvrté roráty navazovala snídaně na faře.

Měli jsme tedy mnoho možností ke ztišení, k vzájemným setkáním ale i k pomoci a děláním radosti ostatním – třeba úklidem kostela, přinesením buchty na společnou snídani nebo i pomocí při zdobení vánočních stromků.

Skauti na Štědrý den dopoledne roznášeli betlémské světlo. Děti plněním úkolů pomáhaly Josefovi s Marií odstraňovat kamínky z cesty do Betléma. Během doby vánoční je u betléma v kostele umístěn černoušek s kasičkou, který vybírá na adopci na dálku.

Na Vánoce se připravovali i zpěváci všech věkových kategorií a slavnostní atmosféra vánočních mší byla podpořena bohatým hudebním doprovodem. Nejmladší děti a děti školního věku doprovodily dětskou vánoční mši 24. 12. v 16.00 hod. Během půlnoční zazněla Missa pastoralis in D Františka Xavera Brixioho. Na Boží Hod při mši v 11.00 hod. zaznělo tradiční pásmo koled v podání dívčího sboru.

A k radosti ministrantů nechyběla ani vůně kadidla.

Stejně rychle jako advent utíkají letos ovšem i samotné Vánoce. Na Silvestra nebude večerní mše, protože i Silvestr letos vychází na neděli, a neděle, při které vyjde ve zpravodaji tento článek, bude poslední nedělí doby vánoční.

Snad jsme si tedy zvládli letošní Vánoce a advent užít, i když se vše přinejmenším zdálo být mnohem rychlejší než jiné roky a situace nás změnami v pravidelných bohoslužbách donutila ke zvýšené bdělosti.

Gabriela Klašková

Slovo úvodem

Já jsem pravda – a proto život

Milí farníci a farnice, doznívá v nás krásná vánoční doba, proto začnu malou vánoční vzpomínkou.

Jedna farnice mi krátce vyprávěla vzpomínku z dětství. „Z pokoje se stromčekem přišel za námi můj pětiletý bratříček s tím, že stromček hoří. Táta zvedl oči od knížky a poučil jej, že stromčeky nehoří, ale svítí. Aha. Za chvíli byl zpátky se sdělením, že tedy svítí už i záclona. Bylo to v mém mládí naposledy, co jsme měli na stromčeku voskové svíčky,“ uzavřela svoji vzpomínku farnice.

Ano, řeč může být a bývá pramenem nedorozumění, a přece je základním komunikačním nástrojem. Byl zásadním i pro Ježíše.

Nevidí, když je to hovorové dopletní dílem náhody, roztržitosti nebo když máme v tu chvíli každý v hlavě něco jiného.

Daleko větším nebezpečím je – tak běžně i námi provozované – nactiutrhání. Říkáme z nějakého důvodu o druhém člověku v podstatě pravdivé věci, ale řadíme je do nesprávných souvislostí, a tak mu utrháme na cti. Nactiutrhání není často na první poslech zřejmé, o to hůř se pak napravuje.

Opravdu velkým hříchem je pak očividná lež. Jako názorná ukázka nám může posloužit třeba nebetyčně nemravné vyjadřování pana mluvčího Peskova. Lži, které mají sílu ničit životy.

Milí farníci, Ježíš přišel, abychom už nikdy nemohli říct: Ty nám, Bože, do života nemluv, Ty nevíš, co to je být člověkem. Už 2023 let to ví, po andělech dobře to ví. Přišel, abychom poznali Boží lásku k nám. A přišel i proto, abychom se jej snažili napodobovat ve způsobech, zejména v používání řeči.

V řeči pravdivé, prospěšné, něžné i ostré, ale pravdivé. Nikdo nikdy od něho neslyšel nic neupřímného, píše v prvním listu apoštol Petr. Budme jako Ježíš.

Dobrý a lepší čas nového roku přeje všem
o. Martin Holík

Stalo se

O 1. neděli adventní byl slavnostně rozsvícen adventní strom před kostelem za doprovodu dětského a chrámového sboru. Hned poté se uskutečnilo adventní rozjímání s hudbou názvu „Adventní zpěvy v proměnách času“, kde vystoupil Ensemble Františka Fialy a duchovní poezii přednesl člen Dejvického divadla Praha Pavel Šimčík.

~

Při sbírce na opravu střechy farní budovy se vybralo 37 006 korun.

~

V pátek 8. a v sobotu 9. prosince proběhla adventní duchovní obnova. Vedl ji o. Tomáš Zámečník.

~

Při mši svaté v 11 hodin na Boží hod vánoční zazpíval dívčí sbor pod vedením paní Ludmily Fialové.

~

O svátku sv. Jana se konalo tradiční žehnání vína a na svátek Svaté rodiny bylo požehnáno manželům.

Pokřtěni byli:

3. 12. Adam Novák
17. 12. Alžběta Marie
a Antonín Jan Chlupovi
17. 12. Adam Hanslian

Pohřby

1. 12. Václav Dvořák (*1943)
2. 12. František Xaver Halas (*1937)
15. 12. Robert Kováč (*1965)
30. 12. Zdeněk Řezníček (*1936)

Zaznělo v kázání

Už vím, že největším hybatelem světa je odpuštění.

o. Martin Holík

Hvězda šla, protože mudrci vyšli.

o. Martin Holík

Alžběta Ohřálová

Farní statistika za rok 2023

Vzhledem k tomu, že letošní souběh svátků a nedělí vyřadil z rozvrhu bohoslužeb (mimo jiné) odpolední „silvestrovskou“ bohoslužbu, poskytujeme alespoň zde údaje, které o uplynulém roce v jeho závěru tradičně zaznívají.

KŘTY 2023

celkem	35
do 1 roku	31
1 – 14 roků	1
nad 14 roků	3

SŇATKY

celkem	15
mezi katolíky	9
katolík – nepokřtěný	4
katolík – nekatolík	2

POHŘBY

celkem	28
do země	4
kremace	24

Přehled o hospodaření farnosti bude zveřejněn až po provedení příslušné uzávěrky později. Ohledně plánovaných oprav se počítá s provedením avizované rekonstrukce střechy farní budovy. Aktuálně byl vytvořen položkový rozpočet a v nejbližším čase proběhne výběrové řízení na zhotovitele; realizace pak od jarních měsíců.

Pokud se týká výhledu na farní kalendář v příštím roce, považuji za nutné zdůraznit jen to, že tradiční farní karneval bude letos netradičně brzy: 28. ledna 2024! To proto, že Popeleční středa připadne na brzký termín, přičemž i jarní prázdniny v městě Brně vyšly na první (těsně před-postní) týden; a většina rodin tedy bude zřejmě nepřítomná...

Petr Vrbacký

Augustin o tajemství Božího vtělení

Stexty svatého Augustina se můžeme setkat i v kněžském breviáři, v modlitbě se čtením. Zde je například ukázka, jak Augustin uvažuje o tajemství Božího vtělení Tract. 1,1,3:

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli a čeho jsme se vlastníma rukama dotýkali, to vám zvěstujeme: Slovo života. Kdo by se ovšem mohl dotýkat Slova, kdyby se nestalo tělem a nepřebývalo mezi námi? A toto Slovo, které se stalo tělem, takže se ho bylo možné dotýkat rukama, začalo být člověkem početím v Panně Marii. Samo Slovo však tehdy nezačalo existovat; vždyť jak řekl Jan, co bylo od počátku, to vám zvěstujeme. Nezdá se vám, že Jan slova své epištoly potvrzuje i vlastním evangeliem? Tam jste přece nedávno slyšeli: Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha. Někdo by snad mohl chápat

výraz Slovo života tak, že jde o nějaký slovní projev o Kristu, nikoli o samo Kristovo živé tělo, kterého se lidé dotýkali. Hleď, co následuje: A ten život se zjevil. Sám Kristus je tedy Slovem života. A proč se ten život zjevil? Byl sice od počátku, ale lidem se nezjevoval. Zjevoval se andělům a ti jej poznávali a živili se jím jako chlebem. Ale co říká Písmo? Člověk jedl chléb andělský. Sám Život se tedy zjevil v lidském těle. Jestliže se něco, co lze vidět pouze srdcem, stane předmětem zjevení, je to viditelné také očima. A Život se dal vidět očima, aby uzdravil srdce. Neboť slovo je vidět jen srdcem, zatímco tělo je viditelné i tělesnému zraku. Vystala nám možnost Slovo spatřit: Abychom je mohli vidět, stalo se Slovo tělem. A nejen abychom Slovo viděli, ale byli jím také vnitřně uzdraveni.

Daniel Blažke



Zdobení vánočních stromků

Stromky do našeho kostela vozí vždy starší ministranti z lesa u Ríšovy studánky, kde to je domluvené s místním hajným. Poté je asi týden před Štědrým dnem v kostele postaví a dají na ně světýlka.

S věšením ozdob a stavbou betléma pomáhají děti.

Ohlédnutí za F. X Halasem

Jméno Halas má v české kultuře nejen dobrý zvuk, ale i nanejvýš zajímavou tradici. Trajektorie této tradice začíná na Českomoravské vysočině Janem Halasem, soukromě podnikajícím tkalcem, jehož syn František byl procesem industrializace vtažen coby tkalcovský dělník do textilní továrny, v níž pak i jeho syn, rovněž František, byl navíc i dělnickým funkcionářem. Jeho syn, opět František, toho jména třetí, se proto v rozpuku svého mládí stává v roce 1921 členem Komunistické strany Československa, píše do deníku Rovnost, s Václavkem zakládá odbočku pražského Devětsilu, podílí se na Wolkerově manifestu Proletářské umění, a jeho básnická tvorba dozrává tak, že František Halas III. se stává velkým českým pěvcem, představujícím spolu se Seifertem a Holanem velkou trojku českých básníků.

V roce 1937 se pak Františku III. rodí syn, i on František, toho jména čtvrtý, jenž bude svými nejprve dětskýma, a pak chlapeckýma očima sledovat kariéru svého otce, který podepisuje v roce 1938 prohlášení proti moskevským procesům, během okupace se účastní spolu s Václavem Černým a Josefem Palivcem spisovatelské resistance tak intenzivně, že s blížícím se koncem války je nucen skrývat se. Po osvobození v roce 1945 se stává předsedou Syndikátu čs. spisovatelů a poslancem Prozatímního shromáždění. Avšak jako už před válkou kritizoval moskevské procesy, nyní neváhá kritizovat nechvalné praktiky tehdejší KSČ, která se všemožně dere k moci. Proto, když jen rok po „Vítězném únoru“ umírá, lze věru říci, že „naštěstí“; rozuměj: „naštěstí“ pro sebe, neb kdo ví, jak by s ním byli naložili.

V básníku Halasovi se trajektorie halasovské tradice pozoruhodně odklání od

marx-leninské ortodoxie. Jeho blízkými přáteli se stávají katolíci Josef Florian, Jan Zahradníček, Jan Čep, Bedřich Fučík, takže po roce 1945 už Halas do KSČ nevstupuje. A jeho syn František IV. bude v tomto obratu pokračovat: Celým srdcem se přimyká ke katolické církvi, noří se do rozjímání svatých Písem a do důkladného studia historie vůbec, takže až opět jednou (po nerudovsku) čas opouští trhne, bude v roce 1990 poslán na devět let jako československý, a pak i český velvyslanec do Vatikánu. Volba Halasovy osobnosti po pádu komunismu byla nanejvýš šťastná. Premiér Marian Čalfa se při své návštěvě ve Vatikánu v prosinci 1991 Halasovi svěřil těmito slovy: „My (myslel tím svou vládu) jsme si vědomi, že Vatikán má velký význam, jenomže nevíme přesně jaký. No a proto jsme sem poslali vás, pane velvyslanče.“

Z tohoto působení pak vzniklo ve svém oboru to nejpozoruhodnější dílo v české, ba dokonce i ve světové literatuře, totiž jeho kniha Fenomén Vatikán. Fenomén Halas a „fenomén Vatikán“ podivuhodně splývají! A tu se odvažuji tvrdit, že neexistuje dosud kniha, která by pojala, obsáhla, vyložila a představila Vatikán tak, jak je to provedeno v Halasově knize. Tkalcovské mistrovství halasovského rodu se nezapře. Halasova kvalita tkví v tom, že je školený teolog se zkušeností obrovského díla, totiž překladu celé Jeruzalémské bible do češtiny, na němž spolu se svou manželkou Dagmar dlouhá léta pracovali. Další kvalita, vpravdě osudová, pak je dána tím, že Halas je katolický křesťan, z čehož vyplývá i jeho jemný, odstíněný, porozumivý a ekumenicky otevřený způsob, jímž pojednává i o méně světlých stránkách fenoménu Vatikán. Takové dílo ovšem vypovídá nejen o tom, co autor chce veřejnosti

sdílet, ale i o tom, co autor celým svým bytím a ustrojením prostě jest, takže o tom nezamýšlí (a vlastně ani nepotřebuje) mluvit. (...)

Karel Skalický

Autor je kněz a univerzitní profesor,
filosof a teolog.

Převzato z časopisu Listy 6/2005.
(titulek redakce, výrazně zkráceno
a upraveno)



Prof. Halas společně s manželkou Dagmar vedl patnáctičlenný tým biblistů a redaktorů, kteří v r. 2009, po 30 letech, vydali moderní překlad Písma z francouzštiny, tzv. Jeruzalémskou bibli. Obsahuje úvody k jednotlivým knihám, komentáře k textu a vzájemné odkazy. Zahrnuje i deuterokanonické knihy. Foto: Magdaléna Šrubařová

Kondolenční dopis papeže Františka

(k uveřejnění poskytnuto laskavostí J. Ex. J. T. Okolo, apoštolského nuncia v ČR)

Vážená paní Dagmar Halasová,

papež František, který byl informován o úmrtí Vašeho manžela, velvyslance Františka Xavera Halase, si přeje vyjádřit Vám a Vaší rodině svou duchovní blízkost a ujistit Vás o své upřímné soustrasti nad ztrátou muže, který při výkonu svých povinností projevoval velké nadání intelektu spolu s vášní pro historii, jakož i živou lásku k církvi a ke své vlasti. Jeho Svatost papež František, zatímco jemu od Pána vyprošuje věčný pokoj a těm, kdo truchlí nad jeho odchodem, útěchu srdce, posílá své otcovské apoštolské pozhnutí.

Pietro kardinál Parolin
státní sekretář Jeho Svatosti

Vatikán, 2. prosince 2023

Farní diář

28. 1. Farní karneval

14. 2. Popeleční středa

Týden modliteb za jednotu křesťanů proběhne 18.–25. ledna 2024.

Pro aktuální informace sledujte farní stránky: www.augustinbrno.cz

Církev jako dům ze skla

Brněnské biskupství se otevřelo široké veřejnosti. Před Vánoce začalo informovat o své činnosti a plánech do budoucna formou videolistu slovy tří Pavlů. Biskupa Pavla a jeho vikářů o Pavla Kafky a nám dobře známého o Pavla Šenkyříka. Jmenuje se Ažnavěky.

„Videolist chápu jako novou cestu k našim věřícím. Jeho prostřednictvím se s nimi chceme pravidelně setkávat,

v začátku třikrát až čtyřikrát do roka. Cílem je informovat atraktivní formou naše farníky a diecézany o tom, co se na biskupství děje, a víc posílit pocit, že jsme v tom všichni společně jako jedna rodina. Chceme k lidem opravdu blíž.“ Říká náš biskup Pavel.

Podívejte se na webové stránky brněnské diecéze Ažnavěky/I. Videolist brněnské diecéze. *Marta Laudátová*

Výběr z Poselství míru 2024

Nebude myslím na škodu, když my, farníci od svatého Augustina, budeme mít trochu náskok v tak aktuálním tématu, jakým je umělá inteligence (dále AI). Poselství papeže Františka ke Světovému dni míru má totiž nečekaný titul: **Umělá inteligence a mír**. Je pro mne prvním uceleným textem svého druhu; bude probíráán a citován ještě dlouho. Vybírám stručně několik tezí:

Na začátku nového roku odevzdávám všem přání pokoje.

Věda a technika jsou mimořádnými tvůrčími potenciály.

Pokrok vědy a techniky vede ke zdokonalování člověka a k proměně světa.

Právem se radujeme a jsme vděční za mimořádné úspěchy vědy a techniky, díky nimž se podařilo odstranit nesčetné druhy zla, které sužovaly lidský život a způsobovaly velká utrpení.

Vědeckotechnický pokrok zároveň vkládá do lidských rukou širokou škálu možností, z nichž některé mohou představovat riziko pro přežití a nebezpečí pro společný domov.

Výrazný pokrok v AI představuje vzrušující příležitosti i vážná rizika se závažnými důsledky pro spravedlnost a harmonii mezi národy.

Nové digitální nástroje mění tvář komunikace, veřejné správy, vzdělávání, potřeby, osobních interakcí a bezpočtu dalších stránek každodenního života.

Vědecký výzkum a inovace podléhají kulturním vlivům. Tyto činnosti jsou plně lidské, jsou tedy podmíněny osobními, společenskými a kulturními hodnotami každé doby.

AI je třeba chápat jako plejádu různých skutečností. Nelze a priori předpokládat,

že její rozvoj bude přínosem pro budoucnost lidstva a mír mezi národy. Pozitivní výsledek bude možný, pokud prokážeme, že jsme schopni jednat odpovědně a respektovat základní lidské hodnoty, jako jsou „bezpečnost, spravedlnost, diskřetnost a důvěryhodnost“.

Je třeba posílit nebo zřídít orgány, zabývající se vznikajícími etickými otázkami a chránící práva těch, kdo umělou inteligenci používají nebo jsou jí ovlivňováni.

AI má lidskému potenciálu a našim nejvyšším aspiracím sloužit, nikoli jim konkurovat.

Některé produkty AI mají schopnost „halucinovat“, tj. generovat výroky, které ve skutečnosti jsou nepodložené nebo prozrazují předsudky.

AI využívaná v dezinformačních kampaních nastoluje vážný problém.

Je třeba se zamyslet nad aspektem definovaným jako „smysl pro omezení“.

Pokud se smrtelná lidská bytost domnívá, že technologiemi překročí všechna omezení, riskuje, že v posedlé touze mít vše pod kontrolou ztratí kontrolu sama nad sebou.

Už nyní může AI určovat spolehlivost žadatele o hypotéku, vhodnost osoby pro přijetí do zaměstnání, pravděpodobnost recidivy odsouzeného nebo právo na politický azyl či sociální pomoc.

Nelze svolit, aby algoritmy určovaly způsob chápání lidských práv, aby odsouvaly stranou soucit, milosrdenství, odpuštění.

Nelze přehlížet vážné etické problémy spojené se zbrojním průmyslem. Výlučná schopnost člověka morálně usuzovat a eticky se rozhodovat je víc než pouhý

složitý soubor algoritmů. Musíme zajistit důsledný lidský dohled nad zbraněmi.

Viděno pozitivně, AI může přinést zásadní inovace v zemědělství, vzdělávání a kultuře, zlepšit životní úroveň celých zemí a národů a dát růst lidskému bratrství.

Způsob, jakým AI využijeme k inkluzi našich nejslabších a nejpotřebnějších bratrů a sester, je konečným měřítkem naší lidskosti.

Touha po lepší budoucnosti vede k potřebě mezioborového dialogu zaměřeného na etický vývoj algoritmů, na algor-etiku.

Vývoj technologií, které respektují a slouží lidské důstojnosti, má důsledky pro vzdělávací instituce a kulturu. Mladí vyrůstají v kulturním prostředí prostoupeném technologiemi; to se nemůže nepromítnout do vzdělávacích metod.

Vzdělávání v oblasti využívání AI by se mělo zaměřit především na podporu kritického myšlení, na schopnost rozlišování.

Vzhledem ke globálnímu dosahu AI vyzývám OSN, aby pracovala na přijetí závazné mezinárodní smlouvy upravující vývoj a používání AI v jejich mnoha podobách.

Doufám, že vývoj různých podob AI bude nakonec sloužit lidskému bratrství a míru. To je úkol celé lidské rodiny. Mír je totiž plodem vztahů, jež uznávají a přijímají druhého v jeho nezcizitelné důstojnosti, a plodem spolupráce ve snaze o integrální rozvoj všech lidí a všech národů.

(Celý list papeže Františka datovaný k 8. 12. 2023 lze přečíst například na stránkách radia Proglas.) o. Martin